

Uranbörningar olagliga

Mineralbolaget, som skall borra efter uran i Nianfors, saknar tillstånd att göra detta enligt lag om kärnteknisk verksamhet. Det är SKI, Statens kärnkraftsinspektion, som utfärdar sådana tillstånd och gäller för ämne med större halt än 200 gram naturligt uran per ton. Block på Majsaberget, Nianfors, innehåller upp till 1,3 kg per ton.

I det undersökningstillstånd som Bergsstaten lämnat för Majsaberget står det i klartext: ”Särskilt tillstånd krävs för att ta befattning med kärnämnen enligt lagen (1984:3) och förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet”. Vare sig Mineralbolaget eller något annat bolag som sysslar med uranprospektering har sökt detta tillstånd enligt registratören hos SKI.

I mitten av februari avslöjades en motsvarande ignorans mot krav på tillstånd. Då gällde överträdelsen tillstånd enligt Strålskyddslagen att hantera radioaktiva ämnen. Krav på tillstånd gäller där redan från 80 gram per ton. Den myndighet som hanterar strålskydd är SSI, Statens strålskyddsinstitut. Myndigheten uppmärksammade problemet under förra året och skickade i november en uppmaning till berörda bolag att söka tillstånd. Endast fyra bolag sökte varav Mineralbolaget var ett. Mineralbolaget har nyligen fått detta tillstånd men de har borrar i Rättvik sedan början av året. Normalt i en tillståndsgivning får man vänta med start till dess tillståndet är klart. Under mellantiden har Mineralbolaget visat tydlig oaktsamhet i och med att de lagrat borrhärdar i en arbetslokal vilket står i strid med SSI:s bara tre månader gamla praktiska riktlinjer.

Börningar efter uran i Sverige förekom på 1970- och 1980 talet. Höga uranpriser har satt fart på verksamheten igen. Över 200 undersökningstillstånd har beviljats till mer än 20 bolag och börningarna har återupptagits med start i Jämtland 2006. Mot bakgrund av detta är det anmärkningsvärt att endast fyra företag sökt tillstånd enligt strålskyddslagen och inget enda enligt lag om kärnteknisk verksamhet. Respekten för lagar och förordningar saknas uppenbarligen hos bolag verksamma i denna bransch. Tillsynsansvaret har de statliga myndigheterna SSI och SKI men de ursäktar sig med att de är underbemannade. Vad skulle hända om Nianforsbor med stödtrupper erbjuder myndigheterna den handräddning som behövs för att stoppa dessa lagöverträdelser?

Göte Bohman
Hudiksvall